

ΕΘΝΙΚΟΝ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
1871

Δημήτριος Παπαρρηγόπουλος

Γάιος Καλιγόλας

Ρωμαϊκός χαρακτήρ εις πράξιν και σκηνήν μίαν

Εθνικόν Ημερολόγιον Βρετού, Αθήνα

τμ. 11, ετ. ΙΑ' (1871), σ. 53-58

ΓΑΪΟΣ ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

ΡΩΜΑΪΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΚΑΙ ΣΚΗΝΗΝ ΜΙΑΝ.

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α.

ΓΑΪΟΣ ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ, αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης.
ΠΑΥΛΙΝΑ, ἐρωμένη αὐτοῦ.

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ αἰῶσαν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Καλιγόλα. Γράπεζα ἐξ ἐλέφαντος εἰς τὸ μέσον· ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀγαλμάτιον χρυσοῦν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τέσσαρα ἀργυρᾶ ἄγγεῖα εἰκονίζοντα σειρῆνας. Ἐπὶ τῶν τοίχων φαίνονται ἡ πάνδημος, ἡ οὐρανία καὶ ἡ ἀναδυομένη Ἄφροδίτη. Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι ἐξηπλωμένος ἐπὶ δέρματος τίγρεως καὶ παίζει μὲ τὴν κόμην τῆς Παυλίνας, ἣτις στηρίζει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Καλιγόλα.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

ὨΡΑΙΑ κεφαλὴ, ἀναμφισβητήτως καλλίστη (θεωρεῖ περιπαθῶς τὴν Παυλίαν καὶ σιωπᾷ· αἶφνης ἀνακαγχάζει).

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Διατί γελᾷς, Γάϊε;

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Σκέπτομαι ὅτι δι' ἐνὸς βλέμματός μου ἡ ὦραία αὕτη κεφαλὴ δύναται γὰ πέσῃ νεκρά.

ΠΑΥΛΙΝΑ (ἀνατινασσομένη).

Καίσαρ· μ' ἐμπνέεις φρίκην· τὸ αἷμα, τὸ αἷμα σκέπτεσαι πάντοτε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὄραιοτέρας στιγμὰς τοῦ βίου σου. Μ' ἐμπνέεις τρόμον, Γάϊε.

ΚΑΛΙΓΟΥΛΑΣ.

Τὸ γνωρίζω· ἐμπνέω τρόμον καὶ οὐδεὶς μὲ ἀγαπᾷ, οὐδὲ σὺ Παυλίνα (σιωπῆ) εὖγε· (καγγάζει) οὐδὲ σύ (ἀνεγείρεται καὶ περιπατεῖ ἀτάκτως).

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Καίσαρ, Καίσαρ, εἶσαι ἄδικος· σὲ ἀγαπῶ, ἀλλὰ καὶ σὲ φοβοῦμαι· σὲ ἀγαπῶ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐπιθύμῶ καὶ νὰ φονεύσω κατὰ διαταγὴν σου· ἀλλ' ἄφες τοῦλάχιστον ν' ἀπολαύσωμεν ἡσύχως βραχεῖαν εὐδαιμονίαν.

ΚΑΛΙΓΟΥΛΑΣ (ἴσταται ἐνώπιον αὐτῆς).

Σίγα Παυλίνα· μὴ ψεύδη· ἐνέπνευσα τρόμον μόνον πάντοτε, καί... .

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Καί;

ΚΑΛΙΓΟΥΛΑΣ.

Χαίρομαι δι' αὐτά. Ὁ κόσμος ὅλος ἔρπει ἐνώπιόν μου ἄκων· λατρεύει τὰ ἀγάλματά μου, θύει εἰς αὐτά, ἐπικαλεῖται τὸν θεὸν Γάϊον καὶ πίπτει πρηνῆς ἅμα ἐμφανισθῶ. Τινὲς ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ μὲ ἀποκαλοῦσι μωρόν, καὶ τοῦτο λέγοντες θέτουσι τὴν χεῖρα εἰς τὸν λαιμόν, φοβούμενοι μὴ ἤδη ἀπεκόπη. Ἐγὼ παράφρων! Ἀλλὰ τότε τί εἶναι οἱ ἔρποντες ἐνώπιόν μου; (Παραρηρεῖ τὸ δέρμα τῆς τίγρεως.) Εἶδες εἰς τοὺς ἵπποδρόμους τίγριν;

ΠΑΥΛΙΝΑ (δακρύουσα).

Καίσαρ!

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Μὴ δακρῦεις· δὲν μὲ συγκινοῦσι τὰ δάκρυα, ἀφοῦ δὲν μὲ
ταράσσει τὰ αἶμα.

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Δὲν ἔχεις καρδίαν, Καῖσαρ.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Παιδιόθεν δύο πράγματα ἐπροσπάθησα νὰ καταστρέψω
ἐν ἐμοί, τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν ἐλπίδα. Τὴν εὐαισθησίαν,
διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀνὴρ ἐξομοιοῦται πρὸς νήπιον ἢ πρὸς
γυναῖκα, ἥτις εἶναι ὁ μέγας καὶ πάντοτε παρὼν ἐχθρὸς
τοῦ ἀνδρώπου, σκιάζων πᾶσαν χαρὰν, καταστρέφων πᾶσαν
εὐθυμίαν, δηλητηριάζων πᾶσαν ἡδονήν. Τὴν ἐλπίδα, ἥτις
παραμυθεῖ πρὸς στιγμὴν ἀλλὰ πάντοτε ἀπατᾷ καὶ ἐξε-
λέγχεται ματαία. Ἡ ἐλπίς εἶναι ὁ κόλαξ τῶν δυστυχῶν.
Ἐπάλαισα ἀλλὰ ἐνίκησα, δὲν εἶμαι πλέον εὐαίσθητος, δὲν
ἔχω πλέον ἐλπίδας.

ΠΑΥΛΙΝΑ (διευθυνομένη πρὸς τὴν οὐρανόν).

Καῖσαρ, ἀναχωρῶ.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Μεῖνε, ἡ νύξ αὐτὴ εἶναι νύξ ἐρώτων· ἡ εὐαισθησία δὲν
ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν ἔρωτα τοῦ κάλλους.

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Νύξ παραδόξων ἐρώτων, ἀληθῶς.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Καὶ πῶς, θελεῖς ὁ Γάϊος νὰ ὀμιλῇ τρυφερότητας; Ἀλλὰ
δὲν ἐσβέσθη ὁ ἥλιος εἰσέτι (ἀσπάζεται τὴν Παυλίαν).

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Ἡ ἀθυμία ἐξέλιπε; Κάθησε πλησίον μου· κύψε νὰ δω-
πεύσω τὴν ταλαίπωρον αὐτὴν κεφαλήν.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Μὴ κρύπτεις ἐγχειρίδιον;

ΠΑΥΛΙΝΑ (κάτωχρος).

Καῖσαρ, παραληρεῖς ἀπόψε.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Ποσῶς· εἶμαι ὅπως πάντοτε. Καὶ τί φυσικώτερον· ἢ εἰμαρμένη δι' ἐμοῦ πατάσσει τὴν Ῥώμην, δὲν δ' ἀπατάξῃ κ' ἐμέ ἐπὶ τέλους;

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Ἄλλ' ὄχι δι' ἐμοῦ· παραληρεῖς, Γάϊε.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ (μειδιῶν).

Μὴ ψεύδουσαι, Παυλίνα· ἢ ἂν λέγεις ἀλήθειαν, παῦσε νὰ μὲ ἀγαπᾶς· δὲν τὸ δεῖλω. Ἦδη τοῦλάχιστον εἶμαι μόνος ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐγὼ καὶ τὸ ἔγκλημα, τὸ ἔγκλημα καὶ ἐγώ. Εἶμαι μόνος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ μόνον ἐμαυτὸν βλάπτω. Ἄλλ' ἂν ἄλλη ὑπαρξίς συνδεσθῇ στενωῶς δι' ἀγάπης μετ' ἐμοῦ; ὦ! δειλιᾷ τὸ δεῖριον. Ἐν ᾧσμα Παυλίνα.

ΠΑΥΛΙΝΑ (ψάλλουσα).

Ὁ ἀετὸς εἰς τ' οὐρανοῦ ἱπτάμενος τὰ πλάτη
ἔχει τὰ ὄρει φωλεᾶν, ἔχει τὰ ὕψη δερόνον·
μ' ἐν βλέμμα του καταμετρεῖ ἐκτεταμένα κράτη
καὶ φεύγουσι τ' ἄλλα πτηνὰ κ' εἰς τὴν σκιάν του μόνον.

Ἄλλὰ ἐν μέσῳ φωλεᾶς ἐκ δροσερῶν ἀνδρέων
ψάλλει φαιδρὰ ἢ ἀηδῶν τὸ ᾠσμα τῆς καρδίας,
ἐν μόνον ἔχει αἰσθημα ἀκμάζον καὶ γενναῖον,
τὸν ἔρωτα, καὶ ἀγρυπνεῖ ἐκ τῆς περιπαθείας.

Ἄν ἔχεις, Καῖσαρ, σύμβολον τὸν ἀετὸν, προκρίνω
τὸ σύμβολον διακαοῦς ἐρώτων ἀρμονίας·
ἂν ἴναι τοῦτο ἀσθενές, εἶναι βαρὺ ἐκείνο
καὶ προτιμῶ τὴν χάριτα μετὰ τῆς ἀσθενείας.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Βεβαίως, διότι εἶσαι γυνή. Ἄλλὰ δὲν μὲ τέρπουσι τα
ἄσματα, μὲ τέρπουσιν οἱ φυσικοὶ στεναγμοί. Ἐλθέ πλησίον
μου, Παυλίνα.

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Ἄκουω θρήνους εἰς τὴν ὁδόν.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ.

Ναί, ναί· ἀπάγουσί τινα εἰς θάνατον· εὐτυχῆς αὐτός,
ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι θρηνοῦντες διότι ἀποθνήσκει· δι' ἐμὲ
οὐδεὶς θά θρηνήσῃ.

ΠΑΥΛΙΝΑ.

Τίς πταίει;

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ (λαμβάνει ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ ἀγαλμάτιον αὐτοῦ).

Ταλαίπωρε Γαῖε, κατήντησες νὰ φθονῆς τὴν τύχην τῶν
καταδίκων!

ΠΑΥΛΙΝΑ.

(σπεύδουσα πρὸς αὐτὸν καὶ ἀσπασομένη τοὺς ὀφθαλμούς του).

Δὲν εἶσαι κακὸς ὅσον νομίζεις, Καῖσαρ· ἡ τίγρις δὲν
δακρύει· ὡ γαλήνης ἔχει ἀνάγκη ἢ τεταραγμένη αὐτὴ καρ-
διά· ἐλθέ, ἐλθέ πλησίον μου· ἂν ἡδυνάμην νὰ σ' ἐμπνεύσω
θάβρος, Γαῖε, ἂν ἡδυνάμην νὰ ἐγείρω ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὴν
πρὸς ἐμὲ πεποιθήσιν· θὰ ἐγίνεσο καὶ συ εὐτυχῆς, καὶ ἐγώ,
καὶ πάντες.

ΚΑΛΙΓΟΛΑΣ

(ἀσπάζεται τὴν χειρὰ της, τὴν παρατηρεῖ περιπαθῶς καὶ σιωπῶ).

ΠΑΥΛΙΝΑ

(ἀνασύρουσα τὰς τρίχας τοῦ τὰς ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ πιπτούσας).

Τί σκέπτεσαι;

ΚΑΛΙΓΘΑΑΣ.

“Ὅτι ἡ ὄραία αὐτὴ κεφαλὴ δύναται δι’ ἑνὸς νεύματός μου νὰ πέσῃ.

Δ. Παπαρρηγόπουλος.
